

ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

Ποιμαντική τῆς καθημερινῆς ζωῆς

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Ἄναπλ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Μιά ἀναδρομή

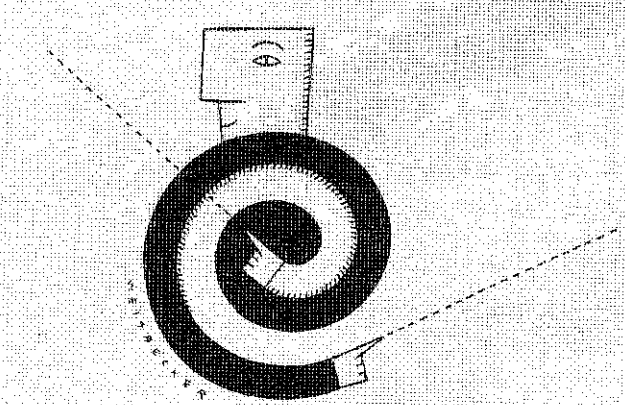
Ἐδῶ καὶ δύο χρόνια ἔχουμε μπεῖ γιὰ τὰ καλὰ σὴν δεκαετία τοῦ ἐγενήντα, σὴν δεκαετία μὲ τὴν ὁποία ὁ αἰκοστός αἰῶνας πλησιάζει στὸ τέλος του. Κανένας δὲν εἶναι βέβαιος γιὰ τὸ μέλλον. Εἶναι τόσες οἱ ἀνακατατάξεις, τόσες οἱ ἀναδιαρθρώσεις, πὺ δεβαιότητες πὺ ἴσχυαν μέχρι τώρα εἶναι: ἀμφιβόλου στερεότητας καὶ διαρκειάς. Πολιτικές, οικονομικές, στρατιωτικές συμμαχίες μετατοπίζονται καὶ τελικὰ δὲν γνωρίζεις ποὺς εἶναι μὲ ποιόν καὶ μὲ ποιὸν ἢ ποιοὺς θὰ εἶναι στὸ ἀμέσως ἐγγὺς μέλλον. Αὐτὸ ἴσχυει σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα: διεθνές, τοπικό, κρατικό καὶ προσωπικό. Αὐτὴ ἡ κατάσταση ἐμβάλλει ὅλους μὲς σὲ μεγάλη ἀνησυχία. Ἡ διεθνῆς καὶ ἡ ἐλληνική πραγματικότητα μὲς προκαλεῖ γὰ τὴν ἀντιμετώπισουμε, γὰ ἀναζητήσουμε λύσεις.

Δὲν μπορούμε γὰ ζῶμε περιμένοντας. Κάποτε πρέπει γὰ θάσουμε μίαν ἀρχή, γὰ δοῦμε τὰ πράγματα μὲ ἄλλο μάτι, γὰ πόσουμε τὶς ἀποστάσεις μὲς καὶ γὰ φάξουμε γιὰ ζωντανές πηγές. Νὰ γίνουμε οἱ πληροφορημένοι πολίτες καὶ χριστιανοί. Τέρμα σὴν μονόπλευρη θεώρηση τῶν πραγμάτων. Θὰ πρέπει κάποτε ν' ἀντιμετωπίσουμε τὴν καθημερινότητα μὲ φρονιμίδα καὶ ἀκεραιότητα. Στὴν ἀπροθυμία ν' ἀντιτάξουμε τὴν προθυμία. Ὁ καιρὸς τῶν πολέμων γὰ γίνεῖ καιρὸς ἐργασίας καὶ τὶς παρενέργειες ἐνοχλητικῶν καταστάσεων γὰ τὶς ἐγκαταώσουμε ὡστε τὸ νερὸ γὰ τρέξει στὸ ἀλόκι γιὰ μὲς.

Χρειαζονται πρωτοβουλίες. Δὲν εἶναι δυνατὸ γὰ καλυπτόμαστε κάτω ἀπὸ τὴν πρόφαση ἑνὸς εὐθραυστου ἑαυτοῦ· στὰ προτεινόμενα μέτρα θὰ πρέπει ν' ἀντιτάξουμε ἄλλα μέτρα, ν' ἀναπαυόμεστε σὲ ὀλίγα, γὰ μὴν περιμένουμε μόνον ὑποσχέσεις ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

ἀλλὰ γὰ τηρούμε ἀκριβῶς τὶς ὑποσχέσεις πὺ δίνουμε. Ὅταν οἱ ἄλλοι κάνουν κάτι γιὰ μὲς γὰ τοὺς εὐχαριστοῦμε. Ὅταν πάλι ἡ συμπεριφορά τους μὲς πληγώνει γὰ συν-χιροῦμε ἔχοντας τους συχωρέσει.

Γιὰ γὰ γίνει ὅμως αὐτὸ θὰ πρέπει γὰ βρεθοῦν ὀδηγητικές εἰκόνες πὺ θὰ μὲς χειραγωγήσουν μὲ τρόπο ὡστε γὰ τολμήσουμε γὰ ἐλευθερωθοῦμε ἀπὸ τὴν αὐτοκρατορία εἰκόνων πὺ μὲς γοητεύουν καὶ μὲς καταδυναστεύουν. Συμπαραστάτες σ' αὐτὸ τὸ ἔργο εἶναι οἱ ποιμένες μὲς, πὺ «προσπαθοῦν γὰ μὲς θηματίσουν ἔξω ἀπ' τὴν μεγάλη νύχτα» καὶ γὰ μὲς μὲς ἀρκεῖν στὸ γοργοτάξιδο καὶ καλοτάξιδο σκαρὶ τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν ἐλπίδα γὰ εἰσελθοῦμε κάποτε σὴν Βασιλεία. Ἐνὰ εἶναι βέβαιο, ὅτι τώρα ταξιδεύουμε μὲ πλοιο «γόνιμης γραμμῆς».

Τέρμα σὴν μονόπλευρη... θεώρηση τῶν πραγμάτων!

Ποιμαντική θεώρηση

Σὲ ἄδρες γραμμῆς ἐπιχειρήσαμε γὰ δώσουμε σὶς προηγούμενες παραγράφους τὰ ποικίλα θέματα πὺ μὲς ἀπασχόλησαν ἀπὸ τὶς στήλες τοῦ «Ἐφημερίου» τὴν

σ ἐ δρόμους ποιμαντικῆς διακονίας

τελευταία διετία. Ἡ ἐπιλογή τῶν θεμάτων πού ἐθίξαμε δὲν ἦταν αὐθαίρετη. Ἐπιβαλλόταν ἀπὸ τὴν τρέχουσα πραγματικότητα καὶ εἶχαν ἀμεση σχέση μὲ τὴν καθημερινότητά μας. Τὰ ζητήματα πού προέκυπταν ἀντιμετωπίζονταν ἀπὸ διάφορες ὀπτικές γωνίες. Ἐμῖς θελήσαμε νὰ τὰ προσεγγίσουμε ποιμαντικὰ ἔμφρον ἢ ἀρθρογραφία μας δημοσιεύεται ἀπὸ τὸ κατεξοχὴν ποιμαντικὸ περιοδικὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ ποιμαντικὸς λόγος δὲν χρειάζεται νὰ εἶναι περίπλοκος· μπορεί νὰ προφέρεται μὲ λόγια ἀπλά, λιτὰ καὶ περιεκτικὰ σὲ λύσεις πού ἔχει ἀνάγκη ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος γιὰ νὰ χαλαρώσει. Ὁ τρόπος ὀφείλει νὰ εἶναι κατανοητὸς καὶ βοηθητικὸς, ἀν θέλουμε ὁ εὐαγγελικὸς καὶ πατερικὸς λόγος νὰ βιωθεῖ ἀπὸ τοὺς πιστοὺς καὶ νὰ δράσει ἀνακουφιστικὰ στὰ προβλήματα τῆς καθημερινότητος. Ἰδιαίτερα ὅταν ὁ στόχος τῆς στήλης πού διακονοῦμε εἶναι διπλός: νὰ ἀπευθύνεται κατὰ κύριο λόγο στοὺς ἐφημερίους, ἔχοντας ὅμως πάντοτε κατὰ νουν ὅτι τελικὸς ἀποδέκτης τοῦ περιεχομένου τῆς εἶναι ὁ ποιμαινόμενος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας «παρασχηματισμένος τῆς καθημερινότητος»* ἄνθρωπος.

Ὁ ποιμαντικὸς λόγος ὀφείλει συνεπῶς νὰ τεκμηριώνεται καὶ νὰ στοιχειοθετεῖται ἐπιστημονικὰ καὶ νὰ μεταπλάθεται ἔτσι ὅστε νὰ μπορεί νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὸ πλήρωμα τῆς κοινῆς. Στὸν τρόπο γραφῆς μας, ἀλλὰ καὶ στὸν τρόπο προσέγγισης τῶν θεμάτων εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐπιχειρήσαμε νὰ ἐξαγάγουμε τίς ἐσχάτες συνέπειες ἐνὸς ἐμπειρικῶ - ἐνεργητικῶ ὀρισμοῦ τῆς Ποιμαντικῆς στὸν ὅποιο ἔχουμε καταλήξει καὶ ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ ἀφετηρία ἀλλὰ καθορίζει καὶ τοὺς στόχους κάθε ποιμαντικῆς ἐργασίας. Τὶ εἶναι λοιπὸν καὶ τί κάνει ἡ Ποιμαντικὴ; Ἴδου ἡ ἀπάντησις.

«Ἡ Ποιμαντικὴ ὡς μάθημα τοῦ πρακτικοῦ κλάδου τῆς Θεολογίας ἐρευνᾷ, διδάσκει καὶ ἐφαρ-

μόζει μετ' ἐπιστήμης καὶ τέχνης, ὡς θεωρία καὶ πράξι τὴν ἐνεργοποίηση τῶν δυνάμεων τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου». Ἐγὼς τέτοιος ὀρισμὸς μπορεί νὰ καλύψῃ τόσο τὴν ἐπιστήμη τῆς Ποιμαντικῆς ὅσο καὶ τὴν πρακτικὴ τῆς Διαποιμάνσεως.

Στοὺς ἀναγνώστες μας ἀπομένει νὰ κρίνουν ἀν οἱ στόχοι αὗτοι ἐπιτεύχθηκαν κατὰ τὴ διαπραγματεύσει τῶν θεμάτων. Ἄν μπορέσαμε τελικὰ, χρησιμοποιώντας τὴν καθημερινὴ γλῶσσα, χωρὶς νὰ ἀλλάξουμε τὸν ρυθμὸ ἢ τὸν τόνο τῆς, νὰ μεταγράψουμε σ' αὐτὴν τὴν ποιητικὴ ἢ μεταποιητικὴ δύναμη τῆς Ποιμαντικῆς. Γιὰ μᾶς εἶναι πάντοτε χαρὰ καὶ τιμὴ νὰ δεχόμεστε τὴν κριτικὴ, τίς παρατηρήσεις, τίς προτάσεις καὶ τίς ὑποδείξεις τῶν ἀναγνωστῶν μας καὶ νὰ τίς λαβαίνουμε σοβαρὰ ὑπόψη.

* Ἔτσι χαρακτηρίζει ὁ πατέρας Σωτήρης Πασιπάκης τὸν ἀνώμοτο ἄνθρωπο, τὸν ὀνομαζόμενον τοῦχο διαδάτη, σὲ ποίημα τοῦ «Ὁδὸς Ἀκαθαρτίας» τῆς συλλογῆς του, Μ. Ζ. Θ. σ. η. λ. ν. α. π. γ. ο. ς. ζ. Ἐθῆνα, ἐκδ. «Πλατὸνίδιον», 1990, 50 σ. Ἡ παρουσία αὐτῆς τῆς συλλογῆς ἔκανε ὁ Τάσος Καπερνάρος στὴν «Καθημερινή» - Βιβλίο τῆς 13 Ἀπριλίου 1991, σ. 6: Πόλησι μὲ πρώτη βλῆ τὴν καθημερινότητα. Τὸ αὐτοῦ προέρχεται ἀπὸ διαφημιστικὴ καταχώριση θεμελιωμενικῆς τραπέζης στὸ περ. «THE ECONOMIST», τεύχος 2-8 Μαρτίου 1991, σ. 77.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΜΑΣ

Ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀνεχρῖζοντας τὴν ἀναζήτησι τῆς ἐθνικῆς μας μνήμης καὶ τῆς Ὁρθοδόξου παραδόσεως διοργανώνει συναυλία Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Ἐθνικῆς Μουσικῆς μὲ κέντρο ἀναφορᾶς τίς

«Ἀλησμόνητες πατρίδες τῆς Μικρασίας»

Ἡ ἐκδήλωση θὰ πραγματοποιηθεῖ στὸ Κινηματοθέατρο ΠΑΛΛΑΣ (Βουκουρεστίου 1) τὴν Τετάρτη 13 Νοεμβρίου καὶ ὥρα 7 μ.μ.

Εἰσοδος εἰσυθέρη.